

Hieronymus Friedrich Schorch

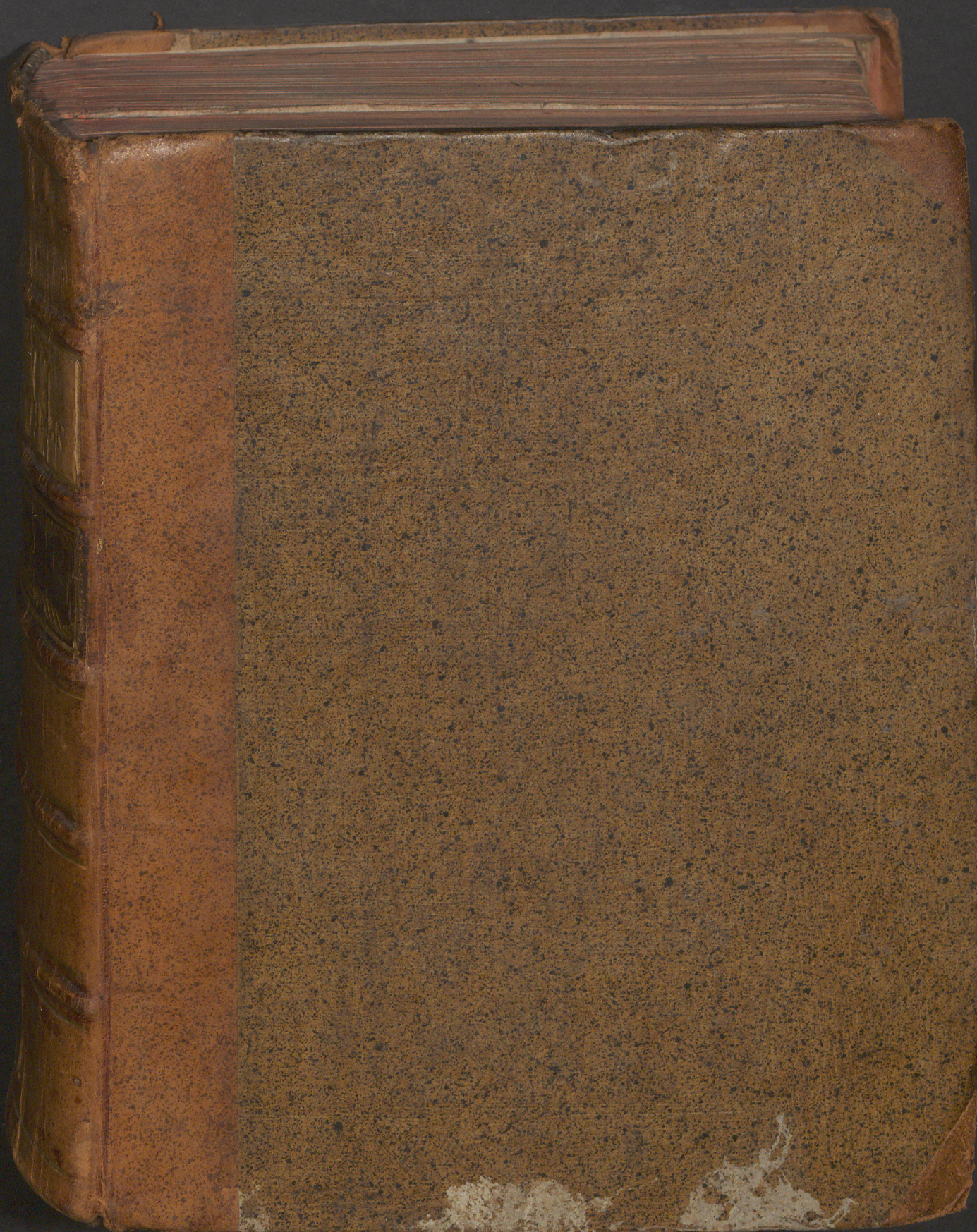
**Facultatis Iuridicae Decanus Hieron. Frideric. Schorch, Ictvs ... Solemnia
Inauguralia ... Candidati Dn. Adam. Frider. Christ. Reinhard ... Die XXII. Mai.
MDCCLXXXI. Peragenda Indicit, Simvlqve Quaestionem: De Tempore, Qvo Apvd
Romanos Infantvm Expositio Nexqve Licita Esse Desiit, Ex Taciti De Morib.
Germanor. Cap. XIX. Illvstrat**

Erfordia: Literis Nonnians, [1781]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1780830173>

Druck Freier Zugang

N. N. — 2 (66.)

1. J.
2. G.
3. J.
4. J.
5. J.
6. J.
7. J.
8. J.
9. J.
10. J.
11. J.
12. J.
13. J.
14. J.
15. J.
16. J.
17. J.
18. J.
19. J.
20. J.
21. J.
22. J.
23. J.

1. Beselin. de pertinentiis.
2. Crumbiegel. de donatione remuneratoria.
3. Kraus. de amen liturgico.
4. Reinhard. de nimio legum in foro neglectu.
5. Wehrn. de actione Pauliana.
6. Schorch. de feudis Marchionum Brandenburg. tamquam Burggravorum Norim.
bergens. in Austria, occasione pacis noriffimae Teothensis.
7. Reinhard. de finibus regundis.
8. Schorch. de tempore quo apud Romanos infantum expositio neque licita esse
devisit ad Tacit. de moribus German. Cap. 19.
9. Schmiedius. de segmento criminis famosi libelli.
10. Seip. de privilegio in praeteritum iusta.
11. Madihn. de coemptionibus quae fiebant sacrorum interrimendorum causa.
12. Volckmarus. de intestatorum Atheniensium hereditatibus.
13. Madihn. de virtute conventionis qua fundi venditi tributa in venditorem trans-
feruntur. ad l. 11. C. de pactis et l. 1. C. sine casu.
14. Zoller. observationes practicae.
a, testamentum conjugum reciprocum ab una parte revocari potest.
b, testamentum per procuratorem utique offerri potest.
15. Hofacker. de efficacia statutorum in res extra territorium sitas.
16. Heirler. de incestu.
17. Döhmer. de testamentis mulierum.
18. Carrach. de substitutiones directae argumentis in formula dubia.
19. Walch. de genuino fonte distinctionis inter foetum animatum et inanima-
tum in nemesi Carolina art. 133.
20. Gildemeister. observationes variae argumenti.
1. de iurejurando ab eo qui iure retrahendi acti vult, propter calumniam dando.
2. de praestatione eorum quae retrahens praestare debet.
3. an executionem rei iudicatae urgenti opponi possit exceptio litis finitae.
4. quare prodigis testamenti facienda potestas negata sit.
5. de probatione instituta actione negatoria.
6. de testamento parentum inter liberos. secundum: p. 1. Bremense.
7. de formula pactorum dotalium antiquorum Brementium.
8. de annis conventionis quibus communio bonorum inter conjuges legitima sus-
pluitur.
21. Walch. de privilegio pecuniae haereditariae creditorum in concursu.
22. Walch. de pace domestica.
23. Wiefand. observationes juris Romani et Saxonici.
1. de aetate ad postulandum idonea.
2. servitus patiendi non impedit, quo minus dominus praedii servientis agris suis
tamquam bonus paterfamilias uti queat.
3. de testamento ob pravitatem usurariam irritum.
4. maritus in Saxonia haereditati uxoris sine iurejurando recte renuntiat.

24. Kraus de praecidiis veterum auctorum in explicando jure Romano.
25. Schorch quare hereditatis petitio solum adversus pro herede vel pro possessoris possidentem institui potest?
26. a Hermesen de revisione actorum effectum suspensivum sanctione imperii de 1654 salva atque in judiciis ordinum imperii habente.
27. Mentze de temporibus legitimis ex statutis Lubecensibus collectis eorumque tum dissonantia tum convenientia cum jure civili.
28. Trunck. eminentia S. R. I. principum electorum et S. R. E. Cardinalium inter se collata et ad juris regulas exacta.
29. Meurer de ratione diversitatis quae inter legata jurium in res et jurium in personas intuitu acquisitionis intercedit.
30. Bohmer ad l. 10. ff. de capite minutis, seu legatum in singulos annos vel menses relictum et legatum habitationis capitis diminutione non perimatur.
31. Cordes de nudo conventionibus adjecto ejusque effectu juridico.
32. Colmar de jure civitatis Norimbergensis.
33. Bauer ad decr. elector. Saxon. de 1746 seu de fidejussione uxoris.
34. Koenig selecta juris matrimonialis capita ex L. Norimbergensibus illustrata.
35. de Schellwitz de exactione pecuniae pro vicis publicis pontibus solvendae. ^{da. Mgn und Brückengeld}
36. Schlegtenhal de definitione et natura dominii et speciebus jurium in re ^{al}
37. Schlegtenhal de aequitate pretii in contractibus servanda.
38. Schlegtenhal ad l. 198 ff. de Vat. signif. utrum horti praediorum urbanorum nomine veniant?
39. Wiese de retentione pignoris tam ob eadem quam ob diversa.

8,
FACULTATIS IVRIDICAE
DECANVS
HIERON. FRIDERIC.
SCHORCH, IC^{TVS}

SACRI PALATHI CAESAREI COMES, EMINENTISSIMI AC CELSIS-
SIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGVNTINI CONSILIARIVS REGIM.
MEMORATAE FACVLTATIS ASSESSOR SENIOR, DECRETAL.
PROF. PVBL. ORD. NEC NON CIVITATIS ERFORDIENSIS
CONSVL PRIMARIVS,

SOLEMNIA INAUGVRALIA

NOBILISSIMI ET CONSVLTISSIMI HONORVM
DOCTORALIVM CANDIDATI

Dn. ADAM. FRIDER. CHRIST. REINHARD,

IVRIS ET PHILOSOPH. PROFESSORIS PVBL. AERARIIQVE
ELECTORALIS CVRATORIS,

DIE XXIIIX. MAI. MDCCLXXXI.

PERAGENDA INDICIT,

SIMVLQVE

QVAESTIONEM: DE TEMPORE, QVO APVD ROMA-
NOS INFANTVM EXPOSITIO NEXQVE LICITA
ESSE DESIT, EX TACITI DE MORIB.
GERMANOR. CAP. XIX.

ILLVSTRAT.

ERFORDIAE, LITERIS NONNIANIS,

81

HERON. ERIDERIC.
SCHURCH. IO.

HERON. ERIDERIC.
SCHURCH. IO.

HERON. ERIDERIC.
SCHURCH. IO.

HERON. ERIDERIC.
SCHURCH. IO.

HERON. ERIDERIC.
SCHURCH. IO.

HERON. ERIDERIC.
SCHURCH. IO.

§. I.

Non est usquequaque expeditum, quo tempore rigidior illa patria potestas, ius vitae necisque in liberos complexa, apud Romanos cessauerit, legibusque & poena coerceri coeperit. Notissima est inter illustres quondam Duumviros *Noodtium* & *Bynkershoekium* hac de quaestione controuersia non sine felle agitata 1), quorum ille contendit, hoc ius vitae & necis sub *Impp.* Christianis & iure pandectarum etiamnum illibatum stetisse, primosque id prohibuisse *Impp.* Valentinianum, Valentem & Gratianum 2), hic vero longe ante hos Imperatores, nempe iam Trajani, Hadriani reliquorumque deinceps Principum temporibus ius hoc patrium excisum esse, necemque infantum & quae pari fere passu ambulat, expositionem iure improbatam fuisse ad-

A 2

struxit.

struxit. Finiuit vero illud tempus ita non ex certa lege, quae extaret, sed quia ea sub illis Principibus reperit, quae stare non potuissent, si ius antiquum vitae & necis adhucdum sterisset illibatum 3). Atque alterutri sententiae fere omnes accesserunt, qui post eos ad hanc quaestionem delati sunt. Reperiuntur tamen alii quidam, qui mediam viam euntes utramque sententiam coniungere voluerunt. Nempe quando quaeritur, quo tempore leges hoc ius patrium inhibere coeperunt, accedunt Bynkershoekio; quando vero quaeritur, quo tempore penitus cessauerit, probant *Noodtii* sententiam. 4)

- 1) Historiam huius contentionis enarrat DITHMAR ad Tacit. pag. 120. BOEHMER diss. de caede infantum in Vtero, §. 3.
- 2) provocat ad l. 2. C. de infant. expos. & ad l. 8. C. ad L. Cornel. de sicar.
- 3) prouocat ad l. fin. ff. si a parente quis manumitt. l. 5, ad L. Pompei. de parricid. add. l. 3. C. de patr. potest.
- 4) vide praeter Iac. GODOFRED. ad l. 1. C. Theodos. ad L. Cornel. de sicar. T. III. p. 92. BOEHMEERVM cit. diss. §. 4.

§. II.

Atque horum sententiam, quae neutri ex illis Duumuiris Belgis prorsus & omnino adsentitur, sed aliquid ab utroque sumit, & nos probamus, eamque ex loco quodam Taciti, qui eam mirifice, ut nobis videtur, adiuuat, illustrare in praesenti constituimus. Extat ille in eius libello *de situ, moribus, & populis Germaniae cap. 19.* in fine, & ita sonat: *Numerum liberorum finire, aut quengquam ex Agnatis necare flagitium* (apud Germanos nempe) *habetur, plusque ibi boni mores valent, quam alibi bonae leges,*

§. III.

Primum obseruare iuuabit, *Lipsum iam & Seldenum* 1), contendere, pro *agnatis* legendum esse *gnatis*, sed retenta etiam sine emendatione vulgari lectione, certum nihilominus est, liberos non solum sub *agnatis* comprehendendi, vti iam *Dithmar* 2) & *Aegid. Lacarrius* 3) monuerunt, sed &, quod maius est, ipse Tacitus alibi 4) pro *gnatis* dixit *agnatis*. Nec incognitum est, in iure aliquando *Agnationem & agnatos* pro liberis poni 5) Deinde praemonendum est, verissimum esse quod *Thomasius* 6) inculcat, Tacitum in hoc *de Moribus Germanor.* libello tantummodo mores a Romanorum moribus discrepantes descripsisse, eumque proinde semper comparatiue exaudiendum esse, Romanosque vbique recte, opposita Germanorum morum puritate ac vitae innocentia perstringere. Quod *Thomasii* monitum eruditissimi Viri passim probant, & quanto vsui in explicando recte Tacito sit exquisitis exemplis illustrant 7), sicut e contra eius regulae neglectus Interpretes Taciti in absurdos errores induxit. Exemplo esse possunt verba in hoc ipso cap. 19. *Occurrentia: Litterarum secreta viri pariter ac feminae ignorant*, ex quibus male probare voluerunt, 8) Germanos tunc litteris & scriptura caruisse, cum tamen Tacitus de notis clandestinis, quarum apud Romanos in conciliandis furtiuis amoribus frequens vsu erat, vnice hic cogitet, 9)

1) apud DITHMAR. in not. ad Tac. c. l. pag. m. 120.

2) cit l.

3) in Notis ad Tacit. cit. pag. 19.

4) Historiar. V. cap. 5, vbi hoc verbo liberos indigitari tota connexio monstrat, inprimis verba ibi sequentia: *Hinc generandi amor &c.*

5) vti obseruat GODOFRED. ad l. I. C. *Theodos* ad L. Cornel. de sicar. T. III. p. 92. adde PÜRTMAN Interpret. c. 10.

6) in Delineat. Histor. jur. §. 75. & in diff. de hominibus propr. Germ. §. 6.

7) vid. BOEHMER de iure & statu hom. propr. Sect. I.

- §. 4. HEINECC. de orig. & indole Iurisdic. patrimonial. §. XI. not. b. & XII. ESTOR de Ministerialibus §. 246. 247. CRAMER de coniungendo iuris & Antiquit. Germ. studio §. XI. not. i. KRESS in repetitione diff. de iure Hagestolziatus §. 7. not. 2.
- 8) inter hos etiam est CONRING de orig. iur. Germ. c. i. *MUSCOV Geschichte der Deutschen* Lib. II. §. 39. pag. 54.
- 9) vid. BERGER *diff.* qua priscum Germanum haud illiteratum sistit. KÖNIGSMANN *diff.* de Origine literarum amatoriarum Kilon. 1708.

§. IV.

His praemissis facile obtinebimus, Tacitum & in hoc nostro loco solenne suum servare, & de diversitate viriusque populi intuitu pudicitiae & matrimoniorum loqui. Quando ergo ille dicit: apud Germanos numerum liberorum finire 1) flagitium haberi, innuere vult, hoc factum apud Romanos exerceri nec pro flagitio haberi, sed quando pergit: plusque ibi valent boni mores, quam alibi bonae leges significare vult, apud Romanos quidem leges tantum scelus prohibentes extare, sed has bonas leges pessima consuetudine eludi. Credimus itaque Tacitum per *bonas leges* intelligere Impp. Roman. sanctiones expressas, quibus ius illud vitae & necis in liberos represserunt & poena constituta coërcerunt. Huc respicere illum probant immediate antecedentia verba: *Numerum liberorum finire, aut quenquam ex Agnatis* (seu gnatis §. III.) *necare flagitium habetur*, adeoque ille nihil aliud dicere vult, quam Germanos sponte sua abstinere a finiendo liberorum numero & a necandis liberis, cum contra Romani ne expressis quidem legibus eo sese adduci sinerent, ut pro flagitio tale factum immane haberent. 2)

- 1) Quid sit *numerum liberorum finire* exponit HEINECCIUS in Comment. ad L. Iul. & Pap. Popp. pag. 26, dicens: solebant Romani liberorum

berorum numerum finire, vel vno suscepto filio repudiabant Vxores ne plures nascerentur. Si ob rem domi angustam incommodum videretur plures tollere: vel recens natos exponere, vel antequam nascerentur, ipsum foetum, propinata Vxori porione, nefarie elidere, nulli erat religio, add. IUVENAL. Satyr. Vi. v. 500. seq.

- 2) Ipse Tacitus cap. 26. de Morib. Germ. vbi de foenore & Vfuris Germanis ignotis loquitur, idem ita exprimit: *ideoque magis auersantur* (vulgaris lectio *erionee* habet; *seruatur*) *quam si vetitum esset.*

§. V.

Iam cum constet, Tacitum sub principatu TRAIANI vixisse 1); non possumus non adsentiri Bynkershoekio statuenti, aetate Traiani iam saeculum illud & crudele ius patrium extra legis notationem esse desisse. Et vero non solis moribus hoc cum Bynkershoekio adscribimus, sed expressis legibus, licet hae interierint, nec verbotenus citari possint. Sed cum Tacitus noster queratur etiam, has *bonas leges* non omnino Romae observari, veram quoque esse intelligimus eorum sententiam, qui si quaestio de *totali cessatione* huius iuris est, Noodtio accedunt, & serius demum sub Valentiniano & Valente Impp. hoc demum contigisse adserunt. Hoc pacto facile etiam ea, quae Noodtio obiiiciuntur a Bynkershoekio, exempla intelligi possunt & explicari.

- 1) vide ipsum in L. I. *Histor. c. 1. Agricol, c. 3.* & de Mor. Germ. c. 37.

§. VI.

Videamus nunc, an alii meliorem, quam nostra est, explanationem verborum Taciti attulerint. Illi 1) certe oppido falluntur, & *bonos mores* cum consuetudine & *Moribus* confundunt,

dunt, qui verba illa finalia extra connexionem abripiantes ita interpretantur, quasi Tacitus per illa innuere voluerit: Germanos magis moribus & iure consuetudinario, quam legibus scriptis vixisse; cum tamen in aprico sit, bonos mores non ius consuetudinarium, sed bonam naturam & indolem 2), siue naturalem propensionem ad honesta notare, & omnino legibus siue scriptis siue non scriptis opponi.

- 1) Inter quos est, quod merito mireris, HERT, in Notit. vet. Germ. Vol. II. P. I. c. 4. CONRING de orig. iur. germ. c. 1. §. 6. imo ipse THOMASIVS oblitus sui moniti in Histor. iur. §. 78. haec verba in hanc sententiam citat,
2) uti interpretatur HEINECCIUS in iur. Germ. L. I. §. 4. adde l. 15. ff. de Condit. Instit.

§. VII.

Prodeat nunc sententia NOODTII 1), qui Tacitum respicere his verbis adferit Leges Romuli & XII. Tabb. Narrat nempe in urbe Roma non licuisse parentibus ex lege Romuli, & XII. Tabb. necare aut exponere infantes recens natos, masculos imprimis, & ex sequiori sexu filias primogenias, nisi a vicinis quinque proximis indicati essent monstrosi, debiles, aut insignes ad deformitatem, dein vero infecutorum temporum mores eam legem vsque adeo in suam potestatem redegit, ut omnes liberi promiscue necari potuerint. Tacitum ergo illas leges Romuli & XII. Tabb. vocare *bonas*, non quod omnino bonae sint, sed quod meliores essent moribus pessimis post eas infecutis, & temporibus Principum, sub quibus floruerunt ICTi, quorum fragmenta in pandectis reperiuntur, adhucdum vigentibus. Sed praeterquam quod Bynkershoekius 2) iam monuit, Noodtium confundere duas leges Romuli eiusdem argumenti, quarum altera alteram abrogavit, quarumque posterior demum in LL. XII. Tabb. migravit, impro-

improbabile maxime est, Tacitum respexisse legem tam vetustam & iam abrogatam, neque cum scopo Taciti, qui fuit turpes Romanorum mores per oppositos Germanorum mores perstringere, haec interpretatio bene consistere potest. Deinde improbabilitatem huius explicationis absoluunt, quae addit & hariolatur Noodtius de *bonitate relativa*, quam in mente Taciti fuisse ex verbis eius nemo perspicit vnquam.

- 1) In Iulio Paulo siue de partus Exposit, & nece apud Veteres cap. 2. eiusque explicationem probat & GEBAYER diss. Ilda de patria potest. c. 2. §. 3.
- 2) In Op. de iure occidendi liberos cap. 2. in pr. & c. 9. & in curis secundis ad §. V. n. 2.

§. VIII.

Succedat huic sententia HEINECCIUS 1), qui per bonas leges intellectam vult L. Iuliam & Papiam Popp. & vt suae interpretationi hunc Taciti locum accommodet, fingit ibi duo diuersa discrimina inter Romanor. & German. mores indicari, alterum, quod Germani numerum liberorum non finire, nec quenquam ex liberis necare soleant, alterum quod sua sponte liberis procreandis operam darent, ad quod Romani demum L. Papia, & ne vix quidem, adducendi erant, & posterius discrimen significari censet his verbis: plusque ibi valent boni mores, quam alibi (Romae) bonae leges. Sed quis non videt, haec postrema verba strikte cohaerere cum antecedentibus, nec proin ab inuicem diuellenda esse. Non rem notiam Tacitus, vel nouum discrimen significat, sed antecedens discrimen duntaxat vltius declarat. Et si more Heineccii separatim verba Taciti accipere liceret, posses eadem opera, qua Heineccius L. Papiam Poppaeam, quascunque alias leges pro lubitu intelligere, nam *bonae leges* quadrant ad omnes, nec
B quid-

quidquam caussae est, quare L. Papiam Popp. solum designent. Quod si vero, ut oportet, haec verba in coniunctione cum antecedentibus consideras, tunc prorsus non de Lege Papia accipi & exaudiri possunt, utpote quae nihil de non enecandis liberis cauit.

- 1) In Commentar. ad L. Pap. Popp. pag. 25. adsentitur ei de LUDWIG in differentiis I. R. & Germ. in Hagenstolzianu cet. pag. 6. n. 3. in f. nisi quod Hagenstolziatum in specie admisceat. Laudat etiam hanc Heineccii interpretationem de Selchow in Elem. histor. iur. Univ. S. 331. not. 1. Joachim in den vermischten Anmerk. XVIII. S. 2. not. d. add. DITTMAR in Not. ad hunc Taciti locum.

§. IX.

Proxime ad nostram sententiam accedit Bynkershoekius 1), sed dubitanter mentem suam effert, quia non omnino cum sententia, quam propugnabat, conveniebat. Defendebat nempe, hoc ius patrium Romae primo *Moribus* ob studia humanitatis & philosophiae moralis magis exulta, & post demum legibus expressis profligatum esse, adeoque Taciti aetate existentiam expressarum legum prohibitiuarum adsumere commode non poterat.

- 1) de iure occid. liberos cap. 10. in *Opuscul.* p. 171.

§. X.

Tandem quoque quidam 1) a Tacito respici L. Pompeiam de parricidis arbitrantur propter verba proxime antecedentia: Numerum liberorum finire, cet. Sed hi obliuiscuntur, L. Pompeia liberorum homicidium, in primis quoad patrem, ne delictum quidem nedum parricidium fuisse. Constat enim temporibus Pompeii M. adhuc vixisse potestatem patrum in liberos etiam usque ad mortem, quod & inde satis adparet, quia in Catalogo eorum

rum, qui parricidii crimen committere dicuntur 2), *mater* quidem, non vero *pater* reperitur, & tamen patris obliuisci non poterat lex de matre cauens, & tot alios longe remotiores accurate recensens 3). Quod vero Constantini M. tempore demum, qui lege lata homicidium liberorum parricidii poena coerceri voluit 4), accidit: id certe Tacitus in mente habere eoque respicere non potuit. Exinde ergo manifestatur, per *bonas leges* apud Tacitum nec L. Pompeiam de parricidis intelligi posse.

1) Ita sentit Joachim in den vermischten Anmerkungen, P. I. pag. 448.

2) in l. I. ff. ad L. Pompei. de parricid.

3) vti bene obseruat, Bynkershoek. de iure occid. c. 3, p. m. 119.

4) in l. vn. C. de his qui parent. vel liber. occid.

Sed satis de hoc. Conuerto me nunc potius ad honorum Doctoralium Candidatum, qui ansam haec praefandi dedit. Est nimirum is

VIR NOBILISSIMVS ET CONSVLTISSIMVS
DN M. ADAM. FRIDERIC. CHRISTIAN.
REINHARD,

IVR. ET PHILOSOPH. PROFESSOR PVBL. AERARIIQVE ELECTO-
RALIS HVIVS CVRATOR.

qui honestissimorum natalium, vitae, & egregiorum studiorum
sequentem notitiam ipse dedit:

Natus sum Erfordiae postridie Kal. Febr. anni MDCCXLVII.
patre, qui nunc inter coelites degit, GEORGIO ANDREA
REINHARD, origine Mulhusino, Eminentissimo Electori Mo-
guntino a Consiliis & cura aerarii, quod Erfordiae est, & matre
B 2 CHRI.

CHRISTIANA ELEONORA HAVCKIA, quam superstitem faxit Deus, ut diu adhuc venerari liceat, quorum optimorum parentum maxima in me merita, pia, dum viuam, mente gratissimaeque nunquam non recolam. Pueritia mea bonis & artibus & moribus formanda tradita est primum viro & cognationis mihi & amicitiae vinculo coniunctissimo I. G. H. WEINGAERTNERO, iam Reu. Min. Euang. Assess. & ad aedem D. Michaëlis Diacono, Gymnasique Senatorii Professore meritissimo, post, eo studiorum causa foras abeunte viro optimo I. R. LANGGVTHIO, verbi diuini apud V̄zbergensem coetum ministro iam dignissimo, quorum summam in me & religionis virtutisque amore, & litteris humanioribus imbuendo fidem atque solertiam, cui dignas referre grates mearum non est virium, gratus agnosco, tantumque me iis, quantum homo potest homini, debere lubens profiteor. Scholae simul Senatoriae Praedicatorum adscriptus virorum de iuuentute optime meritorum MARTINII, KLOEPPELII, BRAVNIIque vsus sum institutione, qui iam omnes, multis flebiles bonis, occiderunt. Ea relicta priuatorum iterum praeceptorum instructione gausus sum viri primo plur. Reuerendi M. I. S. WEINGAERTNERI ad aedem Regular. tum Pastoris & Reuer. Min. Assessoris meritissimi, dein cum is diem obisset supremum, filii ipsius, eiusdem, qui primus mihi praeceptor fuerat, dignissimi I. G. H. WEINGAERTNERI. Anno deinde MDCCCLXI. ab optimis parentibus ad Vinariense missum Gymnasium, tam felici esse contigit, ut ab ore virorum celeberrimorum I. CARPOVII, I. FRIKII & F. W. NOLDENII penderem, quorum hic Conrektoris ibi officio hodieque magna cum laude fungitur, priores duos orbi erudito fata eripuerunt. Erfordiam inde anno MDCCCLXIII. redux studiis academicis vacare coepi, quae tamen insequenti anno mors Patris optimi tri-

tristissima aliquamdiu interrupt. Hic ex doctissimis virorum celeberrimorum praelectionibus proficere, quibusdam etiam iam tum familiariter uti mihi licuit, Magnifici SCHORCHII, TYRINII, RYMPELII, HESSII, HADELICHII, BOHNII, MANGOLDII, quos praecipuas Philosophiae & Iurisprudentiae partes exponentes audiui. Lipsiam hinc anno CIOIOCCCLXVI. commigraui, virorumque eruditionis laude per uniuersum orbem litteratum conspicuorum ERNESTII, WINKLERI, BOEHMII, ZOLLERI, PUTTMANNI, SEGERI, SAMMETII, CLODII, REIZII scholis interfui. Inde ad Georgiam Augustam, academiarum Germaniae facile principem me contuli anno CIOIOCCCLXVIII. ibique integri cum dimidio anni spatium e summorum in omni scientiarum genere Virorum, BOEHMERI, PUTTERI, MEISTERI, SELCHOVII, CLAPROTHII, ACHENWALLII, KAESTNERI, GATTERERI, FEDERI, DIEZII non praelectionibus solum, sed ipsa etiam, qua me pro humanitate sua dignati sunt, consuetudine, conuersationeque proficiendi occasionem sum nactus uberrimam, conscriptaque & e cathedra publica defensa exercitatione de semisse comitiorum colophonem studiorum academicorum orbi imposui. Anno CIOIOCCCLXX. summos in philosophia honores & petii & obtinui, ex eoque tempore lectiones mathematicas priuatas institui, donec anno insequenti amplissimus Philosophorum ordo in Assessorem me Professoreque publicum extraordinarium benigne cooptaret. Anno eodem aerarii Electoralis, quod Erfordiae est, cura clementissime mihi est commissa, CIOIOCCCLXXIII. Academia Electoralis scientiarum utilium socium me adsciscere est dignata, CIOIOCCCLXXVIII. denique Eminentissimus ac Celsissimus Elector Moguntinus Professoris Iuris prouinciam clementissime mihi demandauit, cuius ornandae causa cum statim

ad summos in utroque iure honores rite capeffendos animum adieciſſem, civilibus primum negotiis diſtrictus, tum morbo impeditus diſferre hucusque propositum coactus ſum, quibus tandem omnibus remotis, ut ad ſpecimina ſolita & examen rigorosum admitterer ab Illuſtri Iſtorum Ordine, qua par eſt obſervantia, petii.

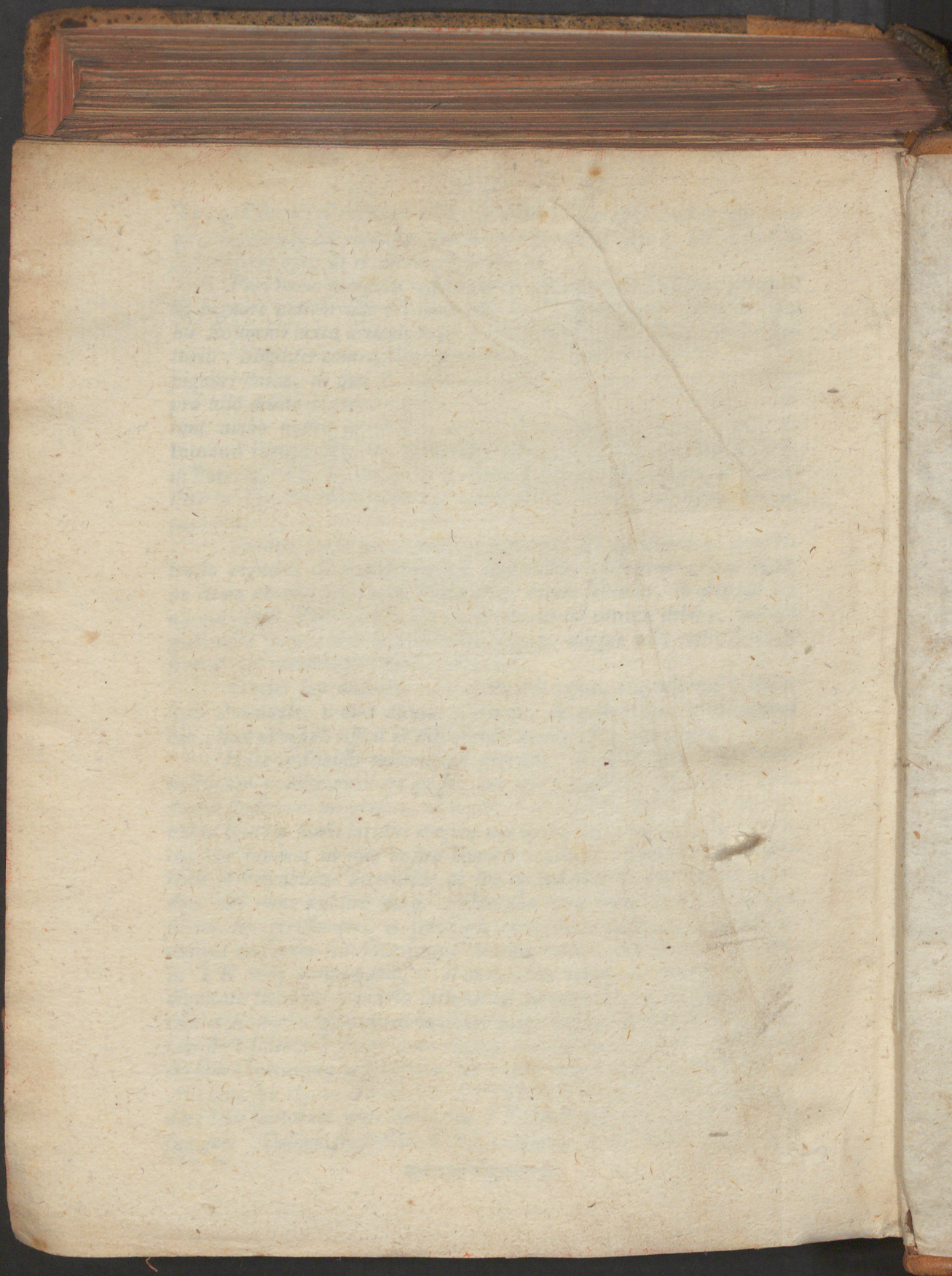
Admiſſus in examine rigoroſo textus ipſi communicatos erudite enodavit, & in ſolidiſſima reſponſione ad quaſtiones in ipſo examine propoſitas ita Ordini noſtro ſatiſfecit, ut vnanimi conſenſu ſupremis, quos Themis largitur, honoribus digniſſimus fuerit iudicatus. Quapropter ex publica cathedra proxima die Lunae, quae erit d. 28. Mai. lectionis curſoriae loco *L. 68. pr. ff. ad Leg. Falſcid.* explanabit, & diſſertationem ſuam auſpicalem

DE

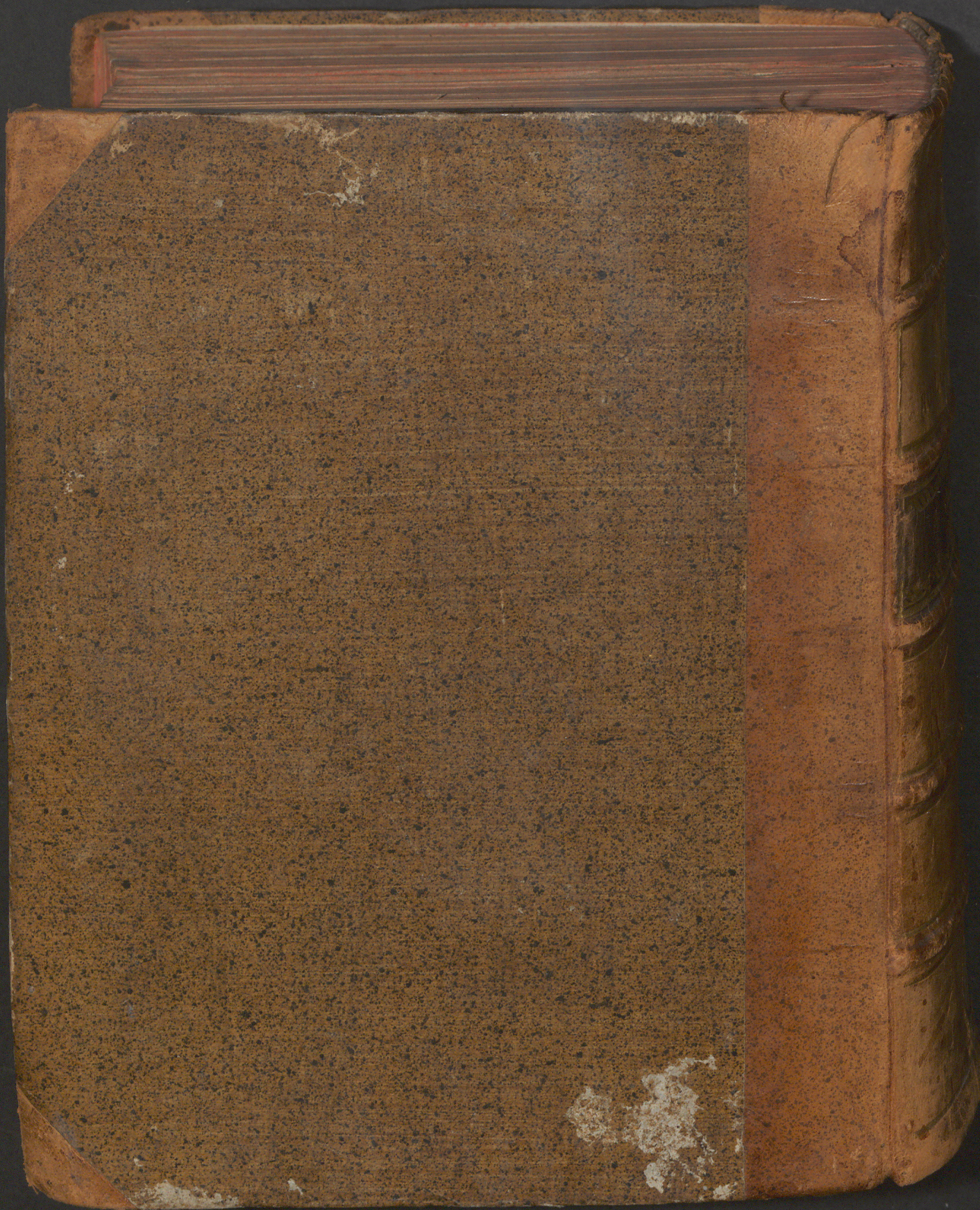
FINIBVS REGVNDIS

habebit. Quibus actibus ſolennibus ut plurimum Reuerendus & Magnificus Vniuerſitatis Rector, Illuſtriſſimus Comes, ceterique Academiae Proceres & Cives haud grauatim intereſſe velint, ea qua par eſt obſervantia & humanitate inuitantur. Publ. ſub ſigillo Facult. Iurid. d. 27. Maii A. O. R. MDCCLXXXI.

CHRISTOPHER LEONORA HAVCKIA, quam super-
 stitem familia adhuc venerari liceat, quorum optimo-
 rum parte in me merita, pia, dum viuam, mente
 gratissima non recolam. Pueritia mea bonis &
 artibus & bona tradita est primum viro & cognat-
 ionis mihi inculo coniunctissimo I. G. H. WEIN-
 GAERTNERIO. Min. Euang. Assess. & ad aedem
 D. Michaelis nasque Senatorii Professori meri-
 tissimo, post, caussa foras abeunte viro optimo
 I. R. LANGGEN hi diuini apud Verbergensem coe-
 tum ministro iam quorum summam in me & reli-
 gionis virtutisque teris humanioribus imbuendo
 fidem atque solertia s referre grates mearum non
 est virium, gratus aut que me iis, quantum homo
 potest homini, debere or. Scholae simul Senato-
 riae Praedicatorum aut rum de iuuentute optime
 meritorum MARTINII RELII, BRAVNIIque
 usus sum institutione, quae multis flebiles bonis, occi-
 derunt. Ea relicta priuat praeceptorum instru-
 ctione gaudis sum viri principis ndi M. I. S. WEIN-
 GAERTNERI ad aedem Pastoris & Reuer.
 Min. Assessoris meritissimi, de obiisset supremum,
 filii ipsius, eiusdem, qui primus or fuerat, dignif-
 simi I. G. H. WEINGARTNER Anno deinde
 CICIOCCXXI. ab optimis parentibum se misso Gymna-
 sum, tam felici esse contigit, ut in celeberrimo-
 rum I. CARPOVII, I. FRIKII VOLDENII
 penderem, quorum hic Conrectoris lieque magna
 cum laude fungitur, priores dnos orum eripuerunt.
 Erfordiam inde anno CICIOCCXXIII. academicis
 vacare coepi, quae tamen insequenti anno is optimi
 tri-